

KAUNO APYGARDOS TEISMAS
NUTARTIS

LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2009 m. gruodžio 17 d.
Kaunas

Kauno apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėja Rūta Palubinskaitė viešame teismo posėdyje sekretoriaujant Editai Tamulaitienei, dalyvaujant BUAB „Šilna“ atstovui advokatui Tomui Puzinui, kreditorės UAB „DnB NORD lizingas“ atstovui advokatui Rimgaudui Černiui, išnagrino klausimą dėl likusios nepatvirtintos UAB „DnB NORD lizingas“ kreditorinio reikalavimo dalies BUAB „Šilna“ bankroto byloje, ir

n u s t a t ė :

Kauno apygardos teismo 2009 m. kovo 19 d. nutartimi UAB „Šilna“ iškelta bankroto byla, 2009 m. rugsėjo 11 d., 2009 m. spalio 7 d. ir kitomis nutartimis patvirtinta dalis kreditorių finansinių reikalavimų.

UAB „DnB NORD lizingas“ pateikė teismui patikslintą 2010843,92 Lt kreditorinį reikalavimą, kylantį iš netinkamo veiklos nuomos ir lizingo sutartimis prisiimtų įsipareigojimų vykdymo. 2009 m. lapkričio 30 d. nutartimi išspręstas pateikto reikalavimo dalies dėl pradelstų lizingo mokėjimų ir delspinigių už vėlavimą vykdyti sutartines prievolės pagrįstumo klausimas, UAB „DnB NORD lizingas“ įtraukta į BUAB „Šilna“ kreditorių sąrašą su 108524,65 Lt kreditoriniu reikalavimu, liko neišspręstas prašymo dalies dėl nutraukus sutartis paskaičiuotų 776686,17 Lt baudų ir 1117668,74 Lt dydžio visų likusių mokėjimų pagal 2008 m. rugpjūčio 18 d. lizingo sutarties Nr. 200808F-5325 mokėjimo grafikus Nr. 200808F-5325-01, 200808F-5325-04, 200808F-5325-06 ir 2008 m. rugpjūčio 18 d. lizingo sutarties Nr. 200808F-5334 mokėjimo grafiką Nr. 200808F-5325-01 įtraukimo į kreditorinio reikalavimo sumą pagrįstumo klausimas.

Teismo posėdyje kreditorės atstovas nurodė tikslinantis visų likusių mokėjimų pagal 2008 m. rugpjūčio 18 d. lizingo sutarties Nr. 200808F-5325 mokėjimo grafikus Nr. 200808F-5325-01, 200808F-5325-04, 200808F-5325-06 ir 2008 m. rugpjūčio 18 d. lizingo sutarties Nr. 200808F-5334 mokėjimo grafiką Nr. 200808F-5325-01 sumą, kreditoriui susigražinus dalį aptartų sutarčių pagrindu perduoto turto, atsisakė prašymo dalies dėl visų likusių 236780,79 Lt mokėjimų pagal 2008 m. rugpjūčio 18 d. lizingo sutarties Nr. 200808F-5334 mokėjimo grafiką Nr. 200808F-5325-01 įtraukimo į kreditorinio reikalavimo sumą, tuo tarpu pagal 2008 m. rugpjūčio 18 d. lizingo sutarties Nr. 200808F-5325 mokėjimo grafikus Nr. 200808F-5325-01, 200808F-5325-04, 200808F-5325-06 paskaičiuotą kreditoriniu reikalavimu pripažintą sumą sumažino nuo 880887,95 Lt iki 447191,32 Lt, nurodydamas, jog pastarąją sumą sudaro likutinė negražinto turto vertė. Lizingo gavėjui nevykdant sutartinių prievolių, lizingo davėjas turi pasirinkimo teisę: 1) reikalauti sumokėti visas pagal sutartį priklausančias įmokas prieš terminą, arba 2) nutraukti sutartį, susigražinti turta, išsiieškoti sumas, kurias lizingo gavėjas privalėjo sumokėti iki lizingo sutarties nutraukimo dienos bei faktiškai patirtus lizingo davėjo nuostolius, kurių jam, nors ir sąžiningai bei protingai besielgiant, nepavyko išvengti (CK 6.574

str.). Šios dvi pasirinkimo galimybės vertintinos kaip alternatyvios, lizingo davėjui pasirinkus vieną iš jų, nagrinėjamu atveju- sutarčių nutraukimą ir lizingo dalyko atsiėmimą, išnyksta jo teisė reikalauti vykdyti kitą, t.y. sutartines įmokas mokėti prieš terminą, bei atsiranda pareiga pretenduojant į visą ar dalį perimto turto likvidacinės vertės išieškojimo iš lizingo gavėjo šį reikalavimą grįsti faktiškai patirtais nuostoliais. Toks įstatyminis reglamentavimas, atsižvelgiant į kreditorės prašyme ir kreditorės atstovo teismo posėdyje išdėstytą poziciją, jog lizingo davėjas neatsisako reikalavimo grąžinti turtą lizingo davėjui, nesutinka nuosavybės teises į lizingo sutarčių dalyką perleisti bankrutuojančiai bendrovei, nesant įrodymų apie lizingo dalyko realizavimą, jo visišką nelikvidumą ar vertės nebuvimą, t.y. faktiškai patirtus lizingo davėjo nuostolius, leidžia daryti išvadą, jog likutinė lizingo dalyko vertė, neapmokėta lizingo sutartyse nustatyta tvarka, negali būti vertinama kaip lizingo davėjo nuostoliai, kuriuos privalo atlyginti lizingo gavėjas. Dėl nurodytų priežasčių prašymo dalis dėl likutinės lizingo dalyko vertės įtraukimo į kreditorės finansinio reikalavimo sumą atmestina kaip nepagrįsta. Ši teismo išvada neužkerta kelio kreditori ateityje kreiptis į teismą dėl kreditorinio reikalavimo sumos patikslinimo, savo prašymą pagrindžiant kreditorės realiai patirtais nuostoliais.

Vertindamas reikalavimo dalies dėl baudų įtraukimo į kreditorinio reikalavimo sumą pagrįstumo klausimą, teismas atkreipia dėmesį į tai, jog, remiantis CK 1.5 str. 1 d., 6.4 str. nuostatomis, sudarydamos sutartis šalys turi vadovautis protingumo, teisingumo ir sąžiningumo principais, CK 6.228 str. 1 d. numatyta šalies teisė atsisakyti sutarties ar atskiros jos sąlygos, jeigu sutarties sudarymo metu sutartis ar atskira jos sąlyga nepagrįstai suteikė kitai šaliai perdėtą pranašumą, tuo tarpu CK 6.186 str. 3 d. nurodyta, kad pagal kitos šalies pasiūlytas standartines sąlygas sudariusi sutartį prisijungimo būdu šalis turi teisę reikalauti ją nutraukti ar pakeisti be kitų ir tais atvejais, jeigu sutarties standartinės sąlygos nustato sutarties šalių lygybės bei jų interesų pusiausvyros principus pažeidžiančias sąlygas, arba prieštarauja protingumo, sąžiningumo ar teisingumo kriterijams. Remiantis CK įtvirtintu lizingo sutartims taikomu teisiniu reglamentavimu, lizingo gavėjas prisiima visą eilę su sutartimi susijusių įsipareigojimų ir suvaržymų: moka lizingo davėjui užmokestį už lizingo objekto valdymą ir naudojimąsi juo (CK 6.567 str. 1 d.); prisiima daikto atsitiktinio žuvimo ar sugedimo riziką bei užtikrina, jog daikto būklė nepablogės, neskaitant normalaus nusidėvėjimo (CK 6.571 str.); iki paskutinės įmokos sumokėjimo neįgyja nuosavybės teisės į lizingo dalyką (CK 6.567 str. 1 d.); lizingo gavėjui pažeidus sutartį ir lizingo davėjui ją nutraukus, privalo grąžinti lizingo davėjui lizingo dalyką ir atlyginti visus jo patiriamus nuostolius (CK 6.574 str.). Pastaroji sąlyga apskritai vertintina kaip lizingo davėjui įstatymu suteiktas pranašumas, kadangi, tuo atveju, kai lizingo davėjas dėl sutarties nutraukimo patiria nuostolius, jis turi teisę reikalauti jų atlyginimo, o tuomet, kai realizavęs susigrąžintą lizingo dalyką, gauna didesnę sumą, nei būtų gavęs pagal lizingo sutartį, papildomos vertės grąžinti lizingo gavėjui neprivalo. Toks teisinis reglamentavimas užtikrina visapusišką lizingo davėjo interesų apsaugą daikto atsitiktinio žuvimo, būklės pablogėjimo ar vertės sumažėjimo atveju. Atkreiptinas dėmesys ir į tai, jog pagal tarp šalių sudarytas sutartis bankrutuojanti bendrovė įsipareigojo ir apdrausti turtą kreditorės naudai, taip dar labiau sumažinant pastarosios riziką. Kreditorė savo prašymą grindžia papildoma, sutartyse įtvirtinta kreditorės teise sutarties nutraukimo atveju susigrąžinus turtą reikalauti sumokėti 20 % (arba 30 %) likutinės turto vertės dydžio baudą. Tokia sąlyga vertintina kaip sutartimis kreditori suteiktas nepagrįstas pranašumas, teisingumo ir sąžiningumo principams prieštaraujantis galimybės nepagrįstai pasipelninti įteisinimas, todėl, atsižvelgdamas į tai, jog sutartys sudarytos prisijungimo būdu, pagal standartines, kreditorės parengtas bendrąsias sutarčių sąlygas, dėl kurių turinio sutarčių sudarymo metu realios derybos nevyksta, kreditorės prašomų taikyti sąlygų taikymo klausimas kilo jau prasidėjus teisminiam bankroto procesui, įgyvendindamas pareigą būti aktyviam bankroto proceso metu užtikrinant viešojo intereso apsaugą, teismas savo iniciatyva sutarčių sąlygas, pagal kurias bankrutuojanti bendrovė įsipareigojo mokėti kreditori baudas sutarčių nutraukimo atveju, pripažįsta pažeidžiančiomis šalių interesų pusiausvyros principą, neatitinkančiomis protingumo, teisingumo ir sąžiningumo standartų, todėl netaikytinomis (CK 6.228 str. 1 d., 6.186 str. 3 d.). Dėl nurodytos priežasties kreditorės prašymas šių sutartinių sąlygų pagrindu į kreditorinio reikalavimo sumą įtraukti baudų sumas atmestinas. Ši teismo išvada neužkerta kelio kreditori ateityje kreiptis į

teismą dėl kreditorinio reikalavimo sumos patikslinimo, savo prašymą pagrindžiant kreditorės realiai patirtais nuostoliais.

Vadovaudamasis Įmonių bankroto įstatymo 26 straipsniu, teismas

n u t a r i a :

UAB „DnB NORD lizingas“ prašymo dalį dėl 776686,17 Lt baudų, mokėtinų už sutarties nutraukimą dėl bankrutuojančios bendrovės kaltės, ir 1117668,74 Lt dydžio visų likusių mokėjimų pagal 2008 m. rugpjūčio 18 d. lizingo sutarties Nr. 200808F-5325 mokėjimo grafiką Nr. 200808F-5325-01, 200808F-5325-04, 200808F-5325-06 ir 2008 m. rugpjūčio 18 d. lizingo sutarties Nr. 200808F-5334 mokėjimo grafiką Nr. 200808F-5325-01 įtraukimo į kreditorinio reikalavimo sumą atmesti.

Įpareigoti administratorių su šia nutartimi supažindinti kreditorius.

Dėl šios nutarties per 7 dienas nuo jos priėmimo dienos gali būti duodamas atskirasis skundas Lietuvos apeliaciniam teismui, skundą paduodant per Kauno apygardos teismą.

Teisėja

Rūta Palubinskaitė

